

<p>การทำตุ๊กตาไดโนเสาร์จากหญ้าแฝก</p> <p>สถานที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์</p>	
ข้อมูลเจ้าของภูมิปัญญา	
ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	<p>1. นายสุวรรณ บัวพันธ์ อายุ 56 ปี</p> <p>2. นางสาวโสธยา อินพรม อายุ 29 ปี</p>
ชื่อภูมิปัญญา	ตุ๊กตาไดโนเสาร์หญ้าแฝกพัฒนาเด็กพิการ
ประวัติข้อมูลภูมิปัญญา	
<p>ปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสวนโนนทอง ให้ใช้พื้นที่จำนวน ๑๕ ไร่ เป็นพื้นที่ทำนา โดยนำข้าวที่ได้มาใช้เป็นอาหารกลางวันให้กับเด็กพิการและผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการปรับปรุง แหล่งน้ำ โดยการขุดสระ ขุดลอกใหม่ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ทำนา จากการรับฟังบรรยายของท่าน ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นายสุวรรณ บัวพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เกิดความศรัทธาในคุณสมบัติของหญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ช่วยในการดักตะกอนดิน และป้องกันการพังทลายของดิน จึงได้ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และศึกษาดูงานที่ศูนย์การพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริการพัฒนาดินและน้ำของมูลนิธิชัยพัฒนา จึงได้ประสานขอความอนุเคราะห์ที่ดินหญ้าแฝกจากสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ และนำหญ้าแฝกมาปลูก โดยมีเด็กพิการ ผู้ปกครอง คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาร่วมมือในการฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดแรงศรัทธาของผู้ร่วมปฏิบัติในพื้นที่ทดลอง พร้อมได้เชิญชวนศูนย์รวมใจทางไททางธรรม ของนายอาทิตย์ บำรุงเชื้อ นำหญ้าแฝกมาปลูกเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ขอบสระ และร่องน้ำภายในศูนย์รวมใจทางไททางธรรม โดยมีระดมความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพการเจริญเติบโตของหญ้าแฝก และขยายพื้นที่ปลูกภายในให้ทั่วถึงครอบคลุมพื้นที่ โดยได้รับความช่วยเหลือที่ดินหญ้าแฝก ปุ๋ย และนักวิชาการการปลูกบำรุงรักษาหญ้าแฝกจากสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์</p> <p>ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ ได้ขยายพื้นที่การปลูกและซ่อมแซมส่วนที่มีหญ้าไม่เจริญเติบโตออกงาม โดยให้การแยกหน่อจากกอ และเมื่อผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มาร่วมปลูกและเรียนรู้จากศูนย์หญ้าแฝกพัฒนาเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เห็นความสำคัญ และเชื่อมั่นหญ้าแฝกในการป้องกันการพังทลายของดินและทำให้ดินชุ่มชื้นในฤดูแล้งจึงเป็นผู้ประสานการขอรับต้นหญ้าจากสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ผู้ปกครอง และผู้ที่สนใจนำไปปลูกในพื้นที่ต้องการพัฒนาดินและน้ำ</p> <p>ปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้รับความอนุเคราะห์พันธุ์หญ้าแฝกและสนับสนุนการขุดสระจากสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ และเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๘ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จัดประชุมผู้ปกครอง คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตกลงร่วมกันจัดกิจกรรมโครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเนื่องในโอกาสที่จะทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๘ ในบริเวณพื้นที่ศูนย์หญ้าแฝกพัฒนาเด็กพิการ โดยความร่วมมือของเด็กพิการ ผู้ปกครอง ครู บุคลากรสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ชาวบ้านห้วยวัง และชุมชนให้มีการรณรงค์และขยายพื้นที่การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ของตนเอง</p>	

ปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานคืออัจฉริยะของหญ้าแฝกที่เราได้ไปพัฒนาการปลูกหญ้าแฝกแต่หญ้าแฝกที่ย้อนกลับมาช่วยพัฒนาเด็กพิการของศูนย์ฯ ผ่านกิจกรรมงานอาชีพและของที่ระลึก ในการทำกิจกรรมดังกล่าว ได้ใช้หญ้าแฝก มาบูรณาการทักษะต่างๆ ของเด็กพิการ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะกลั่นเนื้อมัดใหญ่ - มัดเล็ก สมาธิ สหสัมพันธ์ของตาและมือ สังคม อารมณ์และจิตใจ ทำให้เด็กพิการเกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพและคุณค่าของตนที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานออกสู่สาธารณชนผ่านการจำหน่ายงานฝีมือที่หลากหลายมีความเป็นพื้นฐานอาชีพ ประณีต สวยงามและสามารถดำรงชีวิตอิสระ

กำหนดความรู้/แสวงหาความรู้(ภายใน/ภายนอก)

ฟังบรรยายของท่าน ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นายสุวรรณ บัวพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เกิดความศรัทธาในคุณสมบัติของหญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ช่วยในการดักตะกอนดิน และป้องกันการพังทลายของดิน จึงได้ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และศึกษาฐานที่ศูนย์การพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริการพัฒนาดินและน้ำของมูลนิธิชัยพัฒนา จึงได้ประสานขอความอนุเคราะห์ดินหญ้าแฝกจากสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ และนำหญ้าแฝกมาปลูก โดยมีเด็กพิการ ผู้ปกครอง คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาร่วมมือในการฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดแรงศรัทธาของผู้ร่วมปฏิบัติในพื้นที่ทดลอง

ปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานคืออัจฉริยะของหญ้าแฝกที่เราได้ไปพัฒนาการปลูกหญ้าแฝกแต่หญ้าแฝกที่ย้อนกลับมาช่วยพัฒนาเด็กพิการของศูนย์ฯ ผ่านกิจกรรมงานอาชีพและของที่ระลึก ในการทำกิจกรรมดังกล่าว ได้ใช้หญ้าแฝก มาบูรณาการทักษะต่างๆ ของเด็กพิการ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะกลั่นเนื้อมัดใหญ่ - มัดเล็ก สมาธิ สหสัมพันธ์ของตาและมือ สังคม อารมณ์และจิตใจ ทำให้เด็กพิการเกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพและคุณค่าของตนที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานออกสู่สาธารณชนผ่านการจำหน่ายงานฝีมือที่หลากหลายมีความเป็นพื้นฐานอาชีพ ประณีต สวยงามและสามารถดำรงชีวิตอิสระ

การสร้างความรู้ (ขั้นตอน/วิธีการสร้างภูมิปัญญา)

ขั้นตอนที่

1. ตากหญ้าแฝกให้แห้งแล้วนำหญ้าแฝกที่แห้งแล้วไปแช่น้ำหรือจะนำหญ้าแฝกที่ตัดมาสดๆ ไปต้มเพื่อให้หญ้าแฝกอ่อนเหมาะที่จะทำเชือกบิดเกลียว

2. นำหญ้าแฝกที่แช่น้ำหรือผ่านการต้มแล้วมาทำเชือกบิดเกลียวสำหรับจะนำไปติดส่วนต่างๆ ของตุ๊กตาโดโนเสาร์

3. นำกระดาดทรายมาขัดลูกกระทิงและลูกกระบกเพื่อให้ผิวของลูกกระทิงและลูกกระบกหยาบพอที่จะติดกาวได้ง่ายขึ้น

4. เมื่อได้ลูกกระทิงและลูกกระบกที่ผ่านการขัดแล้วจะนำเชือกบิดเกลียวจากหญ้าแฝกมาพันติดกับลูกกระทิงเพื่อทำลำตัวของไดโนเสาร์และพันติดลูกกระบกเพื่อทำส่วนหัวของตุ๊กตาไดโนเสาร์

5. เมื่อได้ส่วนลำตัวและส่วนหัวแล้ว ก็จะใช้ไม้ตะเกียบมาทำเป็นส่วนก็จะมาทำส่วนคอ แขน ขา และหางของไดโนเสาร์ โดยใช้เชือกบิดเกลียวจากหญ้าแฝกมาพันติดกาวเข้าด้วยกันกับไม้ตะเกียบแล้วใช้มีดตัดให้เป็นชิ้นขนาดชิ้นละ 5 ซม.

6. เมื่อได้ส่วนต่างๆของตุ๊กตาไดโนเสาร์เรียบร้อยแล้วก็มาถึงขั้นตอนการนำส่วนต่างๆมาประกอบเข้าด้วยกันโดยแต่ละส่วนจะต้องใช้ตะปูเข็มตอกยึดส่วนต่างๆไว้ด้วยกัน ใช้ผ้าลายไทยหรือผ้าไหมแพรวามาทำเป็นสไบตกแต่งให้กับตุ๊กตาไดโนเสาร์ก็จะดูสวยงามยิ่งขึ้น

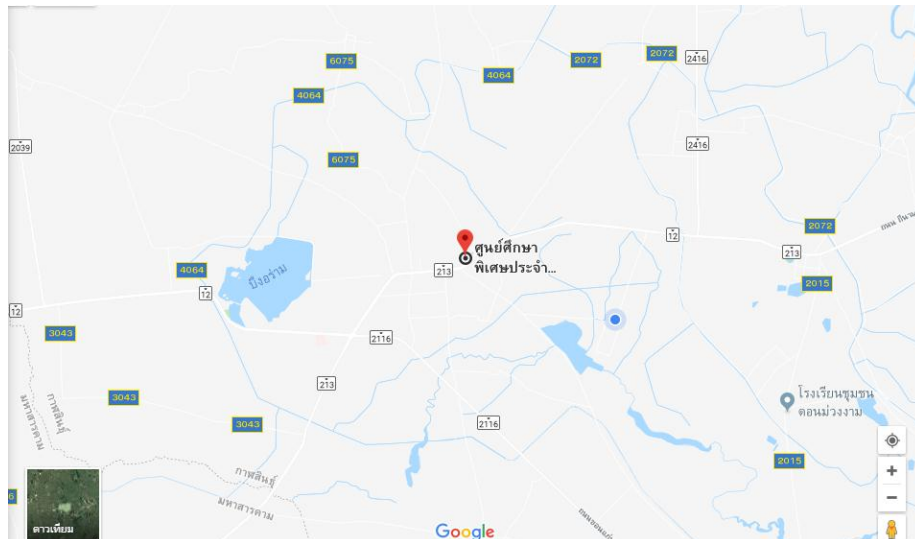

การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (ซึมซับไว้กับตัวเอง หรือ เผยความรู้แก่องค์กร)

การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาการทำตุ๊กตาไดโนเสาร์นั้น จะใช้วิธีการถ่ายทอดให้คนกับเด็กฝึกการผู้ปกครอง ผู้ที่สนใจและหมู่บ้านต่างๆในชุมชนเรียนรู้ขั้นตอนกระบวนการทำเพื่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากการทำตุ๊กตาไดโนเสาร์จากหญ้าแฝกทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพฯให้ทรงนำตุ๊กตาไดโนเสาร์หญ้าแฝกจำหน่ายที่โครงการภูฟ้า

พิกัด(สถานที่)

อยู่ที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ 400 หมู่ 1 ถ.ถีนานนท์ ต.ยางตลาด อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 46120

ข้อมูลผู้ศึกษาปัญหาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2560

ชื่อผู้ศึกษา	นางสาวราภรณ์ อุตโรโส	
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) รุ่น 4	
รายวิชา	ความเป็นครู (8005201)	
เน้นศึกษา	ครูกับการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	
คณะ	ศึกษาศาสตร์	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ 400 หมู่ 1 ถ.ถีนานนท์ ต.ยางตลาด อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 46120	
อาจารย์ผู้สอน		
1	รองศาสตราจารย์ สำเร็จ คำโหมง (ครูภูมิปัญญาไทย, ศิลปินมรดกอีสาน)	
2	อาจารย์ ดร.พา อักษรเสื่อ	
3	อาจารย์ ดร.ธีรภัทร โคตรบรรเทา	
4	อาจารย์ สุชาดา ลดาวัลย์	
5	อาจารย์ อัจฉริยะ วงษ์คำขาว	
6	อาจารย์ บุญจันทร์ เพชรเมืองเลย	